

er desværre sandt!) Det er desværre sandt, siger det ærede Medlem, men lad Folk holde sig til Sovedgrundfættningerne, holde sig til, at, hvad Kommunerne ikke finde lovmedholdeligt, skulle de modsætte sig saa længe som muligt, det er det rette Grundlag for denne Sags Behandling. — Nu komme vi til Spørgsmaalet, om Lærerne ere Statsembedsmænd eller kommunale Embedsmænd. I den Henseende vil jeg tillade mig at sige, hvad jeg allerede en Gang har sagt i denne Sag, at det nuværende Ministerium har givet en aldeles tydelig og uomtvistelig Definition af, at de ere kommunale Embedsmænd og ikke Statsembedsmænd. Ellers kunde nemlig dette Ministerium ikke i Genhold til de bestaaende Love have givet en Skolelærer en Titel; thi denne kunde Vedkommende ikke efter de bestaaende Love have modtaget, hvis han var Statsembedsmand; en kommunal Embedsmand kan derimod nok modtage en Titel. Nu kommer altsaa Sagen til at stille sig saaledes: Hvis nu et Sogneraad modsætter sig at udføre den høitærede Ministers Paalæg, og denne Sag kommer for Amtsrædet, saa gjælder det ved dette Spørgsmaal om, hvorledes de forskjellige Amtsræd ere sammensatte. Jeg er overbevist om, at nogle Amtsræd ere sammensatte saaledes, at de vilde give Kommunerne Ret. (Kofod: De give Skolelærerne Ret, de holde med de Svage!). Det ærede Medlem fra Bornholm afbryster mig, og jeg takker for den Opmærksomhed, som det ærede Medlem stadig yder mig, men det ærede Medlem gjorde vel i at lade være med sine Dplysninger. Jeg kunde for Resten meget godt tage det op, som det ærede Medlem talte om, at Amtsrædene holdt med de Svageste, med Skolelærerne mod Kommunerne, men jeg veed virkelig ikke, paa hvilken Erfaring han grunder det. Jeg har dog lidt Kjendskab til de kommunale Forhold her i Landet, og jeg har aldrig nogenfinde hørt, at de særlig tage sig af Skolelærerne, i alt Fald ikke paa mange Steder. Hvad jeg fastholder som givet er, at der er Amtsræd, som vilde give Kommuneraadene Medhold, saa snart de modsætte sig en saadan Foranstaltning, det er jeg vis paa (Thorup: Der er saa saadanne!) Det ærede Medlem siger, at der er saa saadanne, hvad vil det sige? Det vil sige, at man paa de øvrige Steder har valgt Amtsrædene saaledes, at man ikke har været opmærksom paa, hvilke Garantier og Sikkerhedsmidler vi have givet Kommunerne for at forebygge, at de skulde undvære Forsvarere i Amtsrædene. Det er en Kjendsgjerning; det vil altsaa sige, at der er en saadan daarlig Land paa mange Steder i Landet, at man har sat Mænd ind i Amtsrædene, som virkelig ikke kunne være Kommunernes Bærger. Det er nogle ubærkede Dplysninger, som vi fra mange Sider faae, dem skulde De bringe hjem med i deres Valgkredse og saa se at handle bedre for Fremtiden. I den Egn, hvori

jeg har den Ære at virke, have vi to Amtsræds kredse, som sikkert ville give Sogneraadene Medhold, saasnart de negte at opfylde en saadan Bestemmelse (En Stemme: Sorø og Præstø?). Ja, Sorø og Præstø Amtsræd, antager jeg, vilde gjøre det. Saa komme vi til at spørge: Hvad have Skoleraadene i denne Sag at skaffe? Ja Ministeren holder sig til Amtsskoleraadene mod Amtsrædene; jeg antager imidlertid ikke, at det vil kunne nytte Noget, at Ministeren holder sig til Amtsskoleraadene, idet de ikke have nogenformelt Myndighed ligeoverfor Kommunerne i slige Spørgsmaal. Sagen vil altsaa komme til at staa saaledes, at, naar Kommunerne følge den Fremgangsmaade, som jeg tilraader, nemlig at negte, da maa Ministeren henholde sig til Amtsrædene, og nogle Amtsræd, det vil sige de Amtsræd, som ere sammensatte paa en saadan Maade, at Kommunerne virkelig, som det siges, have en Bærg i Amtsrædene, vilde give Kommunerne Ret i at modsætte sig denne Foranstaltning. Jeg mener, at man overfor saadanne Forhold som dem, her foreligge, ikke kan tage Hensyn til, at Befolkningen paa mange Steder ikke har nyttet sin Ret paa den Maade, den burde, og det mener jeg, at man ikke kan gjøre, saasnart man har givet Bestemmelserne for at vælge Sogneraadene, og Beboerne saa gaa hen og vælge dem paa en saadan Maade, at de ikke selv have nogen fuldgylbig Repræsentation i dem. Skal man saa her støtte en saadan Lædighed og en saadan Mangel paa Opmærksomhed for at varetage sine Interesser? Det skal man ikke gjøre, det tilraader jeg ikke, lad dem tage Skade for Hjemgjæld; de Kommuner, som bære sig saaledes ad, fortjene en alvorlig Tugtelse, for at der kan komme en bedre Land, og for at Beboerne kunne se sig bedre for en anden Gang. Om Amtsrædene, der omtales som Kommuneraadenes Bærger, gjælder akkurat det samme. Saasnart der herfra er givet Love og Rettigheder, som vedkommende Kommuner ikke have nyttet, fordi de have valgt daarlige Kommuneraad, saa skal man aldeles ikke, fordi der er nogle Amtsræd, som ere sammensatte saaledes, at man ikke har nogen Bærg i dem, ved nogen Bestemmelse herfra søge at rette det, som Befolkningen burde have rettet selv; thi vort offentlige Liv skal i det Hele taget hvile paa en god og kraftig Benyttelse af de Rettigheder, som ere givne ved de bestaaende Love. I Skolesagen maa jeg gjøre opmærksom paa, at man ikke een, men flere Gange har hørt, at til Sogneraadene eller Kommuneraadene havde man ikke nogen rigtig Tillid. Det undrer mig. Jeg kan ikke tænke, hvorledes man kan komme til at sige det; thi selv om Valgloven ikke er saa betryggende, er jeg overbevist om, at, naar man vil bruge den Myndighed, man har, paa rette Maade til at faae tilveiebragt Kommuneraad, som nogenlunde stemme med de Ønsker, der leve i